

Diplomová práce

Student : Jiřina HOREJŠOVÁ

Obor : ČJ – D

Název práce v českém jazyce : Pragmatická a stylistická analýza slavnostních projevů na svatbách

Název práce v anglickém jazyce : Pragmatic and stylistic analysis of ceremonial wedding speech

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.

Posudek vedoucího diplomové práce :

Diplomová práce Jiřiny Horejšové se věnuje poznávání charakteristických rysů slavnostních svatebních projevů a pragmaticko-stylistické analýze textů realizovaných oddávajícími.

Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol doplněných úvodem a závěrem. Seznam použité literatury čítá čtyřicet tři titulů. Součástí diplomové práce je také přepis všech analyzovaných svatebních obřadů (nehodně vzhledem k celé práci označené jako projevy), jenž tvoří součást příloh.

V první kapitole – *Projev*, diplomantka charakterizuje termín (*slavnostní*) *projev* a odlišuje jej od neslavnostního projevu a od proslovu, všímá si ritualizovaných, ustálených (ať už zvyklostí, nebo zákonem) částí svatebního civilního obřadu a vymezuje, kterou část přepisu analyzuje, tedy která část je oním projevem. V krátkosti se zmiňuje také o svatebním obřadu církevním, kde upozorňuje na to, že jeho součástí bývá (a v případě všech analyzovaných textů i byla) mše svatá, již ovšem nezapisovala jako irelevantní.

Druhá kapitola nese název *Svatební obřad občanský a církevní* a J. Horejšová v ní rozebírá problematiku manželství – krátce zmiňuje, že neexistuje forma manželství pouze taková, jak ji chápe / zná evropská tradice, ale že jsou i jiné formy. Dále charakterizuje manželství podle Zákona o rodině. Po tomto právním vstupu se zabývá svatebním obřadem občanským i církevním, jeho strukturou a charakterizačními rysy.

Třetí kapitola je věnována vlastní pragmatické a stylistické analýze jednotlivých projevů.

Diplomantka upozorňuje, jakým způsobem analýzu provádí, na jaké jevy se soustředí, následně analyzuje třicet ukázek svatebních slavnostních projevů (strana 58 je nečíslovaná a prázdná).

Za nejcennější část práce lze považovat poslední kapitolu, která se jmenuje *Charakteristické obecné rysy svatebních projevů*. V první subkapitole sumarizuje J. Horejšová výsledky svých analýz. Snaží se zachytit určité obecné tendence a jevy, jež se opakují ve všech typech svatebních projevů, nebo alespoň ve všech / většině civilních a všech / většině církevních projevů. Ačkoliv nemůžeme přímo

hovořit o definování a vymezení stylu / žánru (toť otázka), na to je materiál malý, můžeme říci, že diplomantka pokládá základy dalšímu průzkumu. Ukazuje se, že zejména civilní projevy jsou plny jazykových stereotypů a automatizmů, proto autorka zvláštní subkapitola věnuje problematice klišé ve svatebních projevech – dá se předpokládat, jak i sama píše, že klišé jsou užita proto, že se oddávající, resp. autor projevu, domnívá, že „tohle chtějí všichni slyšet“ – jak ale ukazují církevní projevy, je možné se klišé velice snadno a nápaditě vyhnout pomocí neotřelých metafor, pomocí prostých (ale přitom citově plných) vyjádření apod. Třetí subkapitola je věnována konceptu manželství ve svatebních projevech, souvisí tedy úzce s kapitolou věnovanou klišé. J. Horejšová se, využívajíc metod kognitivní lingvistiky (Lakoff – Johnson, Vaňková atd.), zabývá problematikou metaforizování manželství ve svatebních projevech a stanovuje několik obecných metafor, které se leckdy navzájem vylučují. Manželství je kniha, svazek, cesta, domov, dopravní prostředek, život, poměr v občanských projevech a v církevních převládají metafory manželství je vztah, tajemství, cesta a život. Ojediněle se vyskytují i jiné metafory – manželství je sůl.

Diplomová práce splňuje požadavky kladené na magisterskou diplomovou práci, drobné překlepy a stylizační nedostatky nejsou na škodu, práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci:

VÝBORNĚ - VELMI DOBRĚ

Podněty a připomínky k obhajobě:

1. Myslím, že by bylo dobré se zamyslet nad tím, jestli u církevního projevu, kde je větší část mše skutečně irelevantní pro daný typ výzkumu, nemůže být přece jen jedna ze složek podstatná – a tou je čtení z Evangelia. Diplomantka upozorňuje, že snoubenci si čtení sami vybírají, ale asi by bylo dobré zdůraznit, zda se výběr / text neodráží následně v projevu oddávajícího. V jiné části práce zase píše, že oddávající duchovní Evangelia zohledňuje, tak jak to tedy je?
2. Je možné se zamyslet nad zařazením slavnostního projevu k určitému funkčnímu stylu, nebo jde o texty řadící se ke specifickému, vlastnímu stylu? Nebo můžeme hovořit pouze o žánru? A jsou pak tedy občanské a církevní sňatky jeden žánr, nebo dva? Ačkoliv vím, že na tyto otázky je těžké přesně a jednoznačně odpovědět, diplomantka by se mohla pokusit u obhajoby zaujmout stanovisko vycházející z jejich výzkumů.

V Praze dne 21. 11. 2008

podpis vedoucího dipl. práce